

СТАНОВИЩЕ

от д-р Йордан Симеонов Ефтимов – доц. в Нов български университет, София

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност **‘доцент’**
на Пловдивския университет **„Паисий Хилендарски“**

по област на висше образование 2.1 Филология

професионално направление Българска литература (Българска литература след Първата световна война)

В конкурса за ‘доцент’, обявен в Държавен вестник, бр. 31 от 12 април 2019 г. и в интернет-страница на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра „История на литературата и сравнително литературознание“ към Филологическия факултет, като кандидат участва д-р Гергина Василева Кръстева от катедра „История на литературата и сравнително литературознание“, Филологически факултет на Пловдивския университет.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Предмет:

Със заповед № Р33-2876 от 11.06.2019 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определен за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност **‘доцент’ в ПУ** по област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология, Българска литература – Българска литература след Първата световна война, **обявен за нуждите на катедра „История на литературата и сравнително литературознание“** към Филологическия факултет.

За участие в обявения конкурс е подал документи един кандидат: гл. ас. д-р Гергина Василева Кръстева, катедра „История на литературата и сравнително литературознание“, Филологически факултет на Пловдивския университет.

Представеният от гл. ас. д-р Гергина Кръстева комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, и включва всички предвидени в него документи.

Кандидатката е приложила общо 28 научни труда, сред които монографията „Лично и антологично. Автоантологични модели и персонални антологийни присъствия в българската лирика от периода 2008 – 2017 година“, издателство LiterNet, ISBN 978-954-304-439-9, 315 стр., Варна, 2019 (електронен носител) и списък на 27 научноизследователски разработки, от които 9 по темата на хабилитационния труд и 18 други. Всички трудове са приложени и като пълнотекстово съдържание.

Лични впечатления

Гергина Кръстева е завършила българска филология във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“. Между 2003 и 2006 г. е редовен докторант в катедра „Българска литература и теория на литературата“ към Филологическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. През 2007 г. защитава дисертационен труд на тема „Аспекти на лирическата самонаблюдателност в поезията на 70-те години на XX век“. От 2008 г. е асистент, а от 2009 г. – старши асистент в катедра „История на литературата и сравнително литературознание“ в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. През 2011 г. печели конкурс за главен асистент в катедра „История на литературата и сравнително литературознание“ в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

Едновременно с това Гергина Кръстева е активен литературен критик. Сред изявите ѝ на това поприще са не само рецензии и критически статии в различни специализирани издания, но и постоянния ангажимент като сътрудник, а след това и редактор на списание „Страница“. От есента на 2018 г. тя заедно със свои колеги поддържа и постоянна телевизионна рубрика за литература в БНТ2: „Как да четем?“.

Гергина Кръстева е и постоянен асоцииран член на изследователски екип (сектор „Университетски центрове в страната“) на научноизследователска програма „Литературата на Народна република България (1946-1990)“. (Вж: Към нова литературна история. Пет години научноизследователска програма „Литературата на Народна република България (1946-1990)“, София, Кралица Маб, 2013, с. 23-26.)

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

Оценка на учебно-педагогическа дейност и подготовка на кандидата

Гергина Кръстева е участник в два големи проекта, единият от които насочен към чуждестранни студенти.

През 2009 – 2011 г. тя е част от екипа на проекта „Битието на книгата (Диктатурата на духа и конституцията на зло/употребите)“, дейността по който е отчетена през януари 2011 г. и който е подпомаган от фонд „Научни изследвания“ (поделение НПД) при Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Ръководител на проекта е доц. д-р Иван Русков.

През 2013 – 2014 г. участва в международния проект за студенти-българи „Текстът „Левски“ – прочити в свой и чужд контекст“. Ръководител на този проект е проф. д-р Любка Липчева-Пранджева.

Оценка на научната и научно-приложна дейност на кандидата

Хабилитационният труд на кандидатката има за своя тема автоантологичните лирически модели на съвременни български поети в периода на десетилетието 2008 – 2017 година и се състои от четири глави и заключение. В **първата част – „Контексти, изследователски подходи, опити за подредба“** изследването аргументира интереса си с оглед на специфичния статут на лирическата книга тип лична/персонална/авторска антология като притежаваща силен саморефлексивен характер, тъй като съсредоточава в обща и сложна художествена територия персоналния авторски процес по селектиране и намерението за висока представителност на антологичното съдържание, която превръща този тип издание в сборник на „високия естетически максимализъм“. Автоантологичният модел се коментира в контекста на вече утвърдени изследователски тези (Билиана Курташева, Пламен Дойнов, Светлозар Игов, Михаил Неделчев), възприемащи го като резултат на лични естетически нагласи, като силен израз на индивидуалната авторска воля, но и като акумулиращ задълбочаването на процеса на лично антологийно мислене и в този смисъл – важна част от процеса по саморазбирането на литературата, основаващо се и на „персоналния канон“, който всеки автор създава чрез личните си антологии. Аргументира се и изборът на изследвания хронологически периметър между 2008 г. и 2017 г., като период със специфична характерология на „натрупване“ на персонални антологични издания; очертава се списъкът на отпечатаните лични антологии и се уговаря спецификата им, като се прави опит за подредба, съобразно поводи от различен характер; коментира се персоналната антологична инициатива като специфична форма на творческа рекапитулация и не/окончателност в личния естетически избор за определен творчески период.

Втората част на монографията – „**Личните антологии – имена, модели, концепции**“, представя 14 български поети с общо 16 техни антологични книги, появили се в

указания период. Принципът на подредбата събира 14 автономни подчасти, всяка от които се занимава с конкретен автор и анализира модела, в който той изгражда своето лирическо антологично издание от периода. В тази част изследователските усилия работят на две „нива“ – превръщайки в център автоантологите от периода, анализът работи текстологично с художествените текстове, включени в тях. Текстологичната работа в „близък план“, извършена и поддържана навсякъде в тази монографична част – и на текстово, и на паратекстово равнище, отчита и специфични творчески и биографични „казуси“, съпроводили съдбата на антологични текстове и книги.

Третата част на монографията – „**Избрано след смъртта или посмъртното битие на поетите (Веселин Сариев, Янаки Петров, Здравко Кисъов, Гриша Трифонов, Веселин Тачев, Николай Кънчев)**“, се занимава с посмъртни антологични книги, появили се в периода. Като има предвид естествената презумпция, че тези издания са дело на съставител и в тях е невъзможно да се прояви личната авторова воля в изготвянето на представителната лирическа книга и като се основава и тук на внимателни текстологични и литературноисторически проследявания, изследването анализира антологичните, посмъртно изготвени концепции, като поставя акцент именно върху ролята на съставителя.

Четвъртата част на монографията – „**Първите антологии на „последните поети“**“ проследява автоантологичните „биографии“ на част от поетите от поколението на 80-те години на 20. век.

В **последната част** на монографията, „**Вместо заключение**“, се правят обобщения, породени от изследователската работа и се очертават възможните перспективи за продължаващо изследователско четене на автоантологичните художествени модели.

Монографията съдържа 315 страници и работи с 407 библиографски заглавия, от които 300 са художествена литература и 107 са критически текстове, разговори и интервюта.

Така още само този труд дори, без още са сме разгледали прилежащите други изследвания на кандидатката, е достатъчно основание да се заключи, че е обходено едно ново научноизследователско поле, свързано с централен проблем на съвременното литературознание – проблема за канона и неговото изграждане и рушене.

Оценка на личния принос на кандидата

Хабилитационният труд, представен за участие в конкурса за академична длъжност „доцент“, е публикувана монография със заглавие „Лично и антологично. Автоантологични модели и персонални антологийни присъствия в българската лирика от периода 2008 – 2017

година” (LiterNet, ISBN 978-954-304-439-9, 315 страници, Варна, 2019). Избраната тематика е естествено продължение на трайните научни интереси на кандидатката в сферата на историята на съвременната българска литература и в частност – на съвременната българска поезия. До него се е стигнало в резултат от два продължителни работни процеса – литературнокритически и литературноисторически. Трудът връща в академичната среда идеята, че оперативната критика може да помага съществено на академичните изследвания, така както те са от изключително значение за ефективната оперативна критика.

3. Критични забележки и препоръки

Хабилитационният труд на Гергина Кръстева несъмнено представлява предизвикателство по отношение на въвеждането като особено важен предмет на научното литературноисторическо изследване на автомоделирането, което съвременните поети извършват по отношение на творческите си личности. Трудът е изчерпателен и добре фокусиран. Известни съмнения буди единствено присъствието в него на маловажни за националната литературна сцена творци, които присъстват, за да уплътнят картината, но главно създават калабалък.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от Гергина Кръстева **отговарят на всички** изисквания(та) на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Кандидатът в конкурса е представил **значителен** брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС ‘доктор’. В работите на кандидата има оригинални научни приноси, които са получили признание в научната общност. Научната и преподавателската квалификация на Гергина Кръстева **е несъмнена**.

Постигнатите от Гергина Кръстева резултати в учебната и научно-изследователската дейност, **напълно** съответстват на специфичните изисквания на Филологическия факултет, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни приноси, намирам за основателно да дам своята **положителна** оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Филологическия факултет за избор на Гергина

Кръстева на академичната длъжност ‘доцент’ в ПУ „П. Хилендарски“ по професионално направление Българска литература (Българска литература след Първата световна война).

09.09.2019 г.

Изготвил становището:

Доц. д-р Йордан Ефтимов